ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 122, Kasım 2021, s. 25-37

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.53842>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
15.10.2021

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.11.2021

Prof. Dr. Ahmet YATKIN
İnönü Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
ahmet.yatkin@inonu.edu.tr

21. YÜZYIL EĞİTİMİNDE KİŞİSEL VE SOSYAL BECERİLER: İLETİŞİM VE İŞBİRLİĞİ

Öz

Eğitim, insanların duygu ve düşüncelerinde olumlu ya da olumsuz bir takım değişim ve gelişimlere neden olan süreçtir. Bu değişim ve gelişimin istenen doğrultuda olumlu yönde olması beklenemez. Olumsuz anlamda da olsa, duygu, düşünce ve davranışta bir dönüşüm yaşıyorsa, bu eğitimle izah edilebilir. Eğitim, öğretimin kuramsal, evrensel bilginin düşünceyi olgunlaştırmış ve davranışa dönüşmüş halidir. Eğitim, var olan değerlerin gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak, bireylerin sahip oldukları yeteneklerin ortaya çıkarılmasına ve geliştirilmesine katkı sunmak, ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri ve yaşamlarını devam ettirebilmeleri için gereksinim duyacakları beceri ve davranışları kazandırmak gibi bir takım önemli görevleri yerine getirir. Eğitim sistemlerinin bu görevleri yerine getirebilmelerinde eğitim programlarının uygulayıcıları olan öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir. Çalışmanın amacı; yeni yüzyılda öğretmen becerileri ve öğretim teknikleri konusunda var olan literatürü inceleyerek kaliteli eğitim – öğretim yol ve yöntemlerine yeni bakış geliştirebilmektir.

Anahtar kelimeler: Eğitim-Öğretim, Kalite, İletişim, İşbirliği, İşbirlikçi Öğretim

PERSONAL AND SOCIAL SKILLS IN 21ST CENTURY EDUCATION: COMMUNICATION AND COLLABORATION

Abstract

Education is a process that causes positive or negative changes and developments in people's feelings and thoughts. This change and development cannot be expected to be positive in the desired direction. Even in a negative sense, if there is a transformation in emotion, thought and behaviour, this can be explained by education. Education is the theoretical and universal knowledge of teaching, which has matured thought and turned into behaviour. Education fulfils a number of important tasks such as ensuring the transfer of existing values to future generations, contributing to the discovery and development of the talents of individuals, providing them with the skills and behaviours they will need to meet their needs and continue their lives. Teachers, who are the implementers of education programs, have a great responsibility for the education systems to fulfil these tasks. Purpose of the study is to develop a new perspective on quality education-teaching ways and methods by analysing the present literature on teacher skills and teaching techniques in the new century.

Keywords: Education-Training, Quality, Communication, Collaboration, Collaborative Teaching

Yeni Yüzyılda Eğitim ve Öğretim

Öğretmenler akıl hocaları, karakter oluşturunucular, değişimin yanı sıra yaratıcı ve eleştirel düşünmeyi motive eden kişilerdir. Sınıfta öğretme ve öğrenme, öğrencilerin 21. yüzyılın zorluklarıyla yüzleşmek için 21. yüzyıl becerilerini edinmelerine yardımcı olabilir. 21. yüzyıl becerileri şunlardır: (1) Öğrenme ve yenilik becerileri; (2) Bilgi, medya ve teknoloji becerileri; (3) Yaşam ve kariyer becerileri. Öğretmenlerin bu becerilere yönelik farkındalıkları, öğretme ve öğrenmede uygulayabilmeleri açısından önemlidir (Hiong, 2017:1).

İyi öğretmenler bilgi açısından zengin (bilim ve teknoloji), dayanıklı düşünce yapısına sahip, konusunda uzman, öğretme ve öğrenme pedagojisi konusunda yetenekli ve güncel bilgi teknolojisini kullanabilen kişilerdir. 21. yüzyıl öğreniminde öğretmenlerin rolleri; yapıcı bir öğrenme ortamı yaratmak; aktif katılımlı ve akılcı uygulamalar yoluyla eleştirel düşünmeyi teşvik etmek; birlikte çalışmayı ve işbirlikçi aktif öğrenmeyi teşvik etmek; öğrenciler arasında bilgi iletişim teknolojisi destekli yaratıcılığı ve yeniliği desteklemek; öğretme ve öğrenmede bilgi iletişim teknolojisi destekli yenilikleri aşlamak; ve değerlendirmenin yanı sıra etkili ve sürekli geri bildirimde bulunmaktır.

Avustralya, Finlandiya, Portekiz, Singapur, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri'ni içeren Melbourne Üniversitesi ve Cisco, Intel ve Microsoft tarafından finanse edilen 21. Yüzyıl Becerilerinin Değerlendirilmesi ve Öğretimi (AT21CS) konsorsiyumu, 21. Yüzyıl becerileri, bilgi ve tutumları, değerleri ve etğini aşağıdaki dört kategoriye ayırmıştır:

- Düşünme Yolları: yaratıcılık ve yenilik, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme ve öğrenmeyi öğrenme (veya üst biliş),
- Çalışma Şekilleri: iletişim ve ekip çalışması,

- Çalışma Araçları: genel bilgi ve bilgi iletişim teknolojisi (BİT) okuryazarlığı,
- Yaşam Tarzı: vatandaşlık, yaşam ve kariyer, kültürel farkındalık ve yeterlilik dahil olmak üzere kişisel ve sosyal sorumluluk (Binkley ve diğerleri, 2012).

Başka bir tanım, Harvard Change Leadership Group'un eş direktörü Tony Wagner'in (2008) The Global Achievement Gap adlı kitabından geliyor. İş dünyası, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar ve eğitim liderleriyle birlikte öğrencilerin 21. yüzyıl yaşamına, işine ve vatandaşlığına hazırlanmak için yedi hayatta kalma becerisine ihtiyaçları olduğunu öne sürer (Wagner, 2018: 26-40):

1. Eleştirel düşünme ve problem çözme.
2. İşbirliği ve liderlik.
3. Çeviklik ve uyarlanabilirlik.
4. İnisiyatif ve girişimcilik.
5. Etkili sözlü ve yazılı iletişim.
6. Bilgilere erişme ve bunları analiz etme.
7. Merak ve hayal gücü

Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme

Bir konu veya problem hakkında eleştirel düşünmek, onu birçok bakış açısı ve perspektiften açık bir zihinle analiz etmek demektir. Süreç, çözümlere ulaşmadan önce sorunları ve zorlukları düşünmek için kanıtları analiz etmemizi gerektirir. Gerçekte, eleştirel düşünme, sorunların dikkatli ve düşünceli analizlerini yürütme yeteneğimiz üzerine inşa edilmiş bir beceridir (Halvorsen, 2018:1).

İyi soru sorma alışkanlığı, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin temel bir bileşeni olarak en sık dile getirildi. İyi sorular sormanın, eleştirel düşünmenin ve problem çözmenin çoğu işverenin ve iş danışmanının kafasında el ele gittiği ve birlikte ele alındığında yeni küresel "bilgi ekonomisinin" İlk Hayatta Kalma Becerisini temsil ettikleri ortaya çıktı. Aynı derecede önemli olan, demokrasimize etkin bir şekilde katılmak için çocuklarımızın ihtiyaç duyduğu becerilerdir. Eleştirel düşünme ve problem çözme; "Sorunları, durumları ve sorunları alıp kök bileşenlere gitmek; problemin nasıl geliştiğini anlamak, ona sistemik bir bakış açısıyla bakmak ve olayları olduğu gibi kabul etmemek olarak tanımlamıştır. Ayrıca, olguların neden böyle olduğunu merak etmek ve bir şeyin neden önemli olduğunu düşünebilmek anlamına gelir." Dünün çözümü yarının sorununu çözmez." (Wagner, 2008: 27).

Ağlar Arası İşbirliği ve Etki Alanında Liderlik

Sınırlar aşan ve farklı kültürlerden insan ağlarıyla çalışan bireylerin becerileri, sayıları giderek artan çok uluslu şirketler için temel bir ön koşul haline geldi. Hem Neal hem de Times makalesinin öne sürdüğü gibi, temel bir yetkinlik, stratejik düşünme yeteneğidir: hem yetenek hem de maliyet açısından işin en iyi nerede yapılabileceğini bulmak. Ama sonra daha büyük bir zorluk ortaya çıkabilir. Etkili işbirlikçi ekipler nasıl oluşturulur ve çok farklı kültürlerden gelen insanlarla nasıl çalışılır?

21st Century Skills Ortaklığı, farklı kültürleri anlamanın ve takdir etmenin, tüm yüksek okul mezunlarının uzmanlaşması gereken ek temel yeterlilikler olduğunu kabul eder ve bu nedenle, ülke çapında politika yapıcılara ve eğitim liderlerine son birkaç yıldır tanıtımını yaptığı

“Küresel Farkındalığı” 21. yüzyıl yetenek çerçevesine dahil eder Küresel Farkındalık öğrencilerin şu yeteneklerini ifade eder:

- Küresel sorunları anlamak ve ele almak için [eleştirel düşünme ve problem çözme gibi] 21. yüzyıl becerilerini (kullanın),
- Kişisel, iş ve topluluk bağlamında karşılıklı saygı ve açık diyalog ruhu içinde farklı kültürleri, dinleri ve yaşam tarzlarını temsil eden bireylerden (öğrenmek) ve onlarla işbirliği içinde (çalışmak),
- İngilizce dışındaki dillerin kullanımı da dahil olmak üzere diğer ulusları ve kültürleri anlamak (Wagner, 2008: 31).

Öğretmenlerin ikili ve grup çalışması, akran değerlendirmesi ve Proje Tabanlı Öğrenme (PDÖ) gibi sınıfta halihazırda yapmakta oldukları pek çok şey, işbirliği ve iletişimin gelişimini desteklemek için mükemmeldir. Günümüzün işverenleri, yalnızca kendi alanlarını anlayan değil, aynı zamanda ekipler halinde iletişim kurma ve işbirliği yapma becerilerini de geliştirmiş kişileri giderek daha fazla işe almak istiyor (Halvorsen, 2018:2).

Etkili bir şekilde işbirliği yapabilmek, eğitim, psikoloji, sosyoloji ve insan bilgisayar etkileşimi (HCI) alanlarındaki çok çeşitli araştırmalarda iyi ifade edilmiş bir dizi beceri gerektirir. Daha derin, daha kişisel öğrenmeyi desteklemek amacıyla etkili işbirliğinin gerçekleşmesini sağlamak için bu karşılıklı bağımlılık becerilerinin desteklenmesi gerekir.

Çeviklik ve Uyarlanabilirlik

Değişen çalışma dünyası karmaşık bir halmıştır. Size ne yapacağınızı söyleyen hiyerarşik bir otoriteden ekip tabanlı bir ortama geçiş hem hızlı hem de derin olmuştur. Benzer şekilde, artan değişim hızı, çok büyük miktarda veri ve bireylerin ve ekiplerin işlerinde her gün karşı karşıya kaldıkları sorunların artan karmaşıklığı, kuruluştaki herkes için çarpıcı yeni zorluklardır. Tüm bu değişiklikler, günümüzde iş için bir başka temel hayatta kalma becerisi olan çeviklik ve uyum yeteneğinin önemini ortaya koymaktadır. Mark Maddox, montaj hattı işlerinde hem kaliteyi hem de üretkenliği artırmada çevikliğin ve uyarlanabilirliğin ne kadar önemli olduğunu anlattı. “Bugünün çalışanları değişime uyum sağlamalı; mevcut durumdan asla memnun olamazlar” dedi. “Bugün üretim hattında 20.000 ürün yaptıysak, neden yarın 21.000 yapamıyoruz? Rahatlıkla savaşmalıyız. Bu nedenle yeni fikirleri benimseme tutkusu olan çalışanlar arıyoruz.” (Wagner, 2008: 34).

Ellen Kumata, "Her türlü yeni bilgiyi, yeni durumu alabilmeli ve belirsiz ve öngörülemeyen şekillerde çalışabilmelisiniz" dedi. “Bu ortamda gelişmeli ve sonuç vermelisiniz. Eğitim sistemimiz, doğru cevaplar olduğu ve doğru cevabı alırsanız ödüllendirileceğiniz fikrini destekler. Ancak bu yeni ekonomi ve çevre ile rahat olmak için, tek bir doğru cevabın olmadığı bir dünyada yaşadığınızı veya varsa, bunun sadece bir nanosaniye için doğru olduğunu anlamalısınız. Korkarsan, düzgün düşünemezsin.” (Wagner, 2008: 35).

İnisiyatif ve Girişimcilik

Çalışanlar iyi problem çözücüler ve takım oyuncuları olabilirler; çevik ve yeni ortamlara, fikirlere uyum sağlayabilirler. Ancak hayatta kalma becerilerine hâkim olmanın birçok şirkette ve aynı şekilde, proaktif liderlik gerektiren, yeni zorluklarla karşı karşıya kalan birçok toplulukta yeterli değildir. Yaptığım görüşmelerde, bugünün çalışanlarının (ve vatandaşlarının) bu hayatta kalma becerilerini kullanma veya uygulama yollarıyla ilgili güçlü ve tutarlı bir endişe duydum.

Günümüzde liderler, bireylerin daha fazla inisiyatif almasını ve hatta yeni fırsatlar, fikirler ve stratejiler arama açısından girişimci olmalarını istemektedirler (Wagner, 2008: 35).

Özetlemek gerekirse: Bugünün “örgüt adamı” Whyte’ın yıllar önce tanımladığı insan tipinden çok farklıdır. Hem beyaz hem de mavi yakalı çalışanlar ve askeri personel, sorunları çözmek veya daha iyi ürün ve hizmetler yaratmak için sıklıkla ekipler halinde veya fiziksel ve sanal birey ağlarıyla çalışır. Akran takımlarını “yönetmelerinin” en etkili yolu, emir vermek yerine nüfuz etmektir. Son olarak, değişimin hızlı temposu nedeniyle, günümüzün başarılı çalışanları son derece uyumlu olmalı ve sayıları giderek artan organizasyonlarda girişimci bile olmalıdır. Kısacası, ekonomimizde giderek daha fazla birey, iş gurusu Peter Drucker’ın “bilgi işçileri” olarak adlandırdığı kişilerdir. Drucker bu ifadeyi 1959’da Landmarks of Tomorrow’da ortaya atmış olsa da, başarılı bir bilgi işçisi olmak için gereken beceriler bugün gelişmeye ve okullarımız dışında her yerde önem kazanmaya devam ediyor (Wagner, 2008: 36).

Etkili Sözlü ve Yazılı İletişim

Sözlü iletişim, toplumsal hayatta en çok kullanılan iletişim türüdür. Günlük hayatta da önemli bir yere sahip olan sözlü iletişim, konuşma dili olarak da isimlendirilir. Sözlü iletişim, konuşarak ve dinleyerek gerçekleştirilen iletişimdir. Gönderici ve alıcı tarafından gerçekleştirilen konuşmaların hepsi, ister yüz yüze olsun isterse telefon vs. ile gerçekleştirilsin sözlü iletişime girer. En etkili iletişim biçimi sözlü ve yüz yüze olan iletişimdir.

Sözlü iletişim, iletişim sürecinde;

- Verilen mesajın anlaşılabilmesinin kolay olması,
- Mesaj hakkında sorular sorulabilmesi,
- Verilen cevapların kontrol edilebilmesi,
- Anlaşılamayan hususlara açıklık getirilmesi,
- Eş zamanlı olarak geri bildirim alınabilmesi gibi avantajlara sahiptir.

Yazılı İletişim, İletişimin kâğıt, kalem, bilgisayar ve diğer teknolojik yazı yazma aygıtları kullanılarak gerçekleştirildiği iletişim biçimidir. Örgütlerde en sık başvuru, sözlü ifadelerin yazıya dökülerek biçimlendirildiği ve sunulduğu iletişim türüdür. Yazılı iletişim, kanıt niteliği taşıdığından dolayı diğer iletişim türlerinden üstündür. Sözlü iletişimde verilen ifadeler unutulabilir, ancak yazılı ifadeler kalıcıdır. Bu yüzden yazılı kayıtların önemi büyüktür. Yazılı iletişim sözlü iletişime göre biraz daha zaman alabilir. Ancak, düşüncelerin yazıya dökülmesi, mesajın karşı tarafa iletilmeden denetlenmesini sağlar. Yazılı iletişimin dezavantajı ise, mesajı alan herkes aynı yorumu yapmayabilir. Ayrıca alıcıdan anladıklarını belirten anlık geri bildirim mekanizması yeterli değildir. Resmi yazı, iş mektubu, raporlar, dilekçeler, formlar, genelgeler, sözleşmeler, broşürler vb. önemli iletişim aracıdır.

"İnsanların kaçırdığı en büyük beceri iletişim kurma yeteneğidir: Onlara yazmayı öğretin! Etkili iletişim, yaptığımız her şeyin anahtarıdır; insanların birbirleriyle ve dış topluluklarla etkili bir şekilde iletişim kurmayı öğrenmesi gerekir" (Wagner, 2008: 36).

Ben de eski bir İngilizce öğretmeni olarak Summers’ın yorumlarını dinlerken, önemli olduğunu düşündüğü becerilerin listesi beni şaşırttı: Yalnızca kişinin düşüncelerini açık ve net bir şekilde iletme yeteneği değil, aynı zamanda odaklanma, enerji ve tutku yaratma yeteneği. Summers ve çeşitli şirketlerden diğer liderler, gençlerin zayıf dilbilgisi, noktalama işaretleri veya

hecelemelerinden -okullarımızda öğretmek ve test etmek için çok zaman harcadığımız şeylerden- şikayetçi değillerdi. Doğru yazmak ve konuşmak elbette önemli olsa da, en sık duyduğum şikayetler daha çok bulanık düşünme ve gerçek bir sesle yazma eksikliği ile ilgiliydi (Wagner, 2008: 37).

Bilgiye Erişme ve Analiz Etme

Yirmi birinci yüzyılda çalışanlar, günlük olarak iş hayatlarına akan astronomik miktarda bilgiyi yönetmek zorundadır. Mike Summers'ın bana söylediği gibi, "O kadar çok bilgi var ki, neredeyse çok fazla ve insanlar bilgiyi etkili bir şekilde işlemeye hazır değilse, adımlarında neredeyse onları donduruyor." Annmarie Neal, kuruluşların insanların bilgi akışıyla nasıl başa çıktıklarını anlayabilmeleri gerektiğine dikkat çekti. Ayrıca, bir çalışanın bilgiyi nasıl aldığı ve kullandığı bağlamında eleştirel düşünmenin önemini vurguladı. Rob Gordon, tüm lise mezunlarının farklı türdeki bilgilere nasıl erişeceklerini ve analiz edeceklerini öğrenmeleri gerektiğini söyledi. Fazla miktarda bilgiye anında erişim, bugün okullarımızdaki müfredatın doğası hakkında temel soruları gündeme getiriyor (Wagner, 2008: 37).

Merak ve Hayal Gücü

Liderlerden bana bugün hangi becerilerin en önemli olduğunu söylemelerini istediğimde merak ve çok soru sorma özelliklerinden hemen hemen her zaman söz edilir. Yaratıcılık ve yenilik, yalnızca sorunları çözmede değil, aynı zamanda yeni veya iyileştirilmiş ürün ve hizmetler geliştirmede de kilit faktörlerdir. Dolayısıyla günümüz çalışanlarının hem eleştirel düşünme ve problem çözme, bilgiye erişme ve değerlendirme gibi "sol beyin" becerilerinde hem de merak, hayal gücü ve yaratıcılık gibi "sağ beyin" becerilerinde ustalaşmaları gerekiyor. Çalışanlar aynı zamanda analitik becerilerini geçmişte olduğundan daha "sıra dışı" yöntemlerle nasıl kullanacaklarını bilmeli, sorunlara yaratıcı çözümler bulmalı ve diğerlerinden öne çıkan ürün ve hizmetler tasarlayabilmelidir (Wagner, 2008: 37).

Charlie Chaplin'in sessiz filmi Modern Times, mavi yakalı işlerin "Eski Dünya"sının klasik bir parodisi. Bir montaj hattı işçisi olarak Chaplin'in karakterinin başı her zaman patronlarla belaya girer ve sonunda makinenin çarklarına takılıp kalır. O sadece değiştirilebilir başka bir parça. Gelişen ekonomideki en başarılı şirketlerin, makineyi ve onun yarattığı ürün ve hizmetleri sürekli olarak yeniden icat etmek için başkalarıyla ekip halinde çalışan yeni ve çok farklı türde bir işçiye ihtiyaç duyduğunu öğrendim. Ve keşfettim ki, en azından bazılarımız için, hem beyaz hem de mavi yakalı çalışma klişelerimizin çağdışı kaldığını keşfettim. Güncelliğini yitirmiş olarak, belki de yeterli bir eğitimi neyin oluşturduğuna dair inançlarımız olarak. Artık çağ dışı kaldığımızda çok farklı bir çağın ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturduğumuz okullar olarak göreceğiz (Wagner, 2008: 39).

Asya Topluluğu ve ABD Devlet Okul Müdürleri Konseyi, küresel yeterliliği öğrencilerin 21. yüzyıl için ihtiyaç duyduğu temel kapasite olarak belirlemekte ve bunu, küresel öneme sahip sorunları anlama ve bunlara göre hareket etme kapasitesi ve eğilimi olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre, küresel olarak yetkin öğrenciler aşağıdakileri yapar (Boix-Mansilla, 2011:11) :

1. Yakın çevrelerinin ötesindeki dünyayı araştırın.
2. Başkalarının ve kendilerinin bakış açılarını tanıyın.
3. Farklı hedef kitlelerle fikirleri etkili bir şekilde iletin.
4. Koşulları iyileştirmek için harekete geçin.

Bu 21. yüzyıl beceri tanımları (ve listelenmemiş diğerleri) disiplinler arasındır ve karmaşık bir dünyada çağdaş yaşamın birçok yönü ile ilgilidir. Şu anda çoğu müfredatta belirli bir yeri yoktur. 21. yüzyıl becerilerinin çoğu listesi hiçbir şekilde tamamen becerilerden oluşmaz. Beceri ve anlayış yönlerini içerirler, ancak birçoğu merak, yaratıcılık ve işbirliği gibi tam anlamıyla beceriler olmayan eğilimleri vurgular. Bazı listeler teknolojiyi vurgularken, diğerleri tutumları ve değerleri daha fazla vurgular. Bununla birlikte, çoğu benzer türde karmaşık düşünme, öğrenme ve iletişim becerilerine odaklanır ve tümü, ezberleme ve diğer ezberci becerilerden daha fazla öğretme ve öğrenmeyi gerektirir (Saavedra ve Opfer, 2012: 5).

Eğitim sistemlerinin öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmesi için zorlayıcı ekonomik ve sivil nedenler vardır. Ekonomik gerekçe, bilgisayarların ve makinelerin, yalnızca rutin bilgi ve becerilere sahip kişilerin yapabileceği türden işleri uygun maliyetli bir şekilde yapabilmesidir; bu, işyerinin yalnızca temel becerilere sahip daha az kişiye ve daha yüksek düzeyde düşünme becerilerine sahip daha fazla kişiye ihtiyaç duyduğu anlamına gelir. . Ayrıca, ulusal veya yerel pazar yerine küresel bir pazardaki arz ve talep, rutin olmayan, karmaşık düşünme ve iletişim becerilerini yeni sorunlara ve ortamlara uygulayarak değer katabilen işçiler için rekabeti artırır (Saavedra ve Opfer, 2012: 6).

Ayrıca, okulların öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeye odaklanmalarını artırmaları için güçlü bir sivil gerekçe vardır. Öğrencilerin temel bir yurttaşlık bilgisi temeline ihtiyacı olsa da, ezberci öğrenme (hükümet ve vatandaşlık hakkında bilgilerin okunması) yurttaş katılımını teşvik etmek için yeterli bir yol değildir. Ayrıca, eleştirel düşünen vatandaşlarla nasıl ve neden etkileşime gireceklerini de öğrenmeleri gerekir; böylece, örneğin, haberleri analiz edebilir, önyargıları belirleyebilir ve eğitilmiş bir şekilde oy kullanabilirler. Sosyal zorlukları ele almak için politikalar önerebilmeleri veya gözden geçirebilmeleri için sorunları çözebilmeleri gerekir. Jüri üyesi olarak etkin bir şekilde hizmet etmek veya siyasi kampanyalara katılmak için başkalarıyla birlikte çalışabilmeleri gerekir. Görüşlerini aleni olarak paylaşabilmeleri, haklarını savunabilmeleri, yeni politika önerebilmeleri vb. için sözlü ve yazılı olarak etkili bir şekilde iletişim kurabilmeleri gerekir (Saavedra: 2012).

Neden Birçok Öğrenci 21. Yüzyıl Becerilerini Öğrenmiyor?

Dünyanın pek çok yerinde zorunlu eğitime yönelik baskın yaklaşım, öğretmenlerin dersler ve ders kitapları aracılığıyla öğrencilere olgusal bilgileri aktardığı aktarım modelidir (OECD, 2009).

Genellikle iki temel nedenden dolayı hüküm sürer: çünkü eğitim sistemlerini değiştirmek zordur (Tyack, 1995) ve aktarım modeli öğretmenlerden, öğrencilerin pasif bir şekilde değil, aktif olarak beceri ve bilgi kazandıkları “yapılandırmacı” modele göre daha az disiplin ve pedagojik uzmanlık talep eder (Schleicher, 2012).

Aktarım modeli aracılığıyla, öğrenciler bilgiyi öğrenme fırsatına sahip olurlar, ancak genellikle bilgiyi yeni anlamlara uygulama, karmaşık yollarla iletme, sorunları çözmek için kullanma veya yaratıcılığı geliştirmek için bir platform olarak kullanma pratiğine sahip değildirler. Bu nedenle 21. yüzyıl becerilerini öğretmenin en etkili yolu değildir (Boix-Mansilla ve Jackson, 2011; Schwartz ve Fischer, 2006).

Öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmelerinin önündeki ikinci bir engel, açıkça öğretilmedikleri takdirde bunları öğrenmemeleridir. Bu beceriler, tipik olarak, örneğin düşünme gibi, ayrı bağımsız kurslarda öğretilmez (Schleicher, 2012). Üçüncü bir engel, 21. yüzyıl

becerilerini değerlendirmenin, gerçekleri akılda tutmaktan daha zor olmasıdır. Hesap verebilirlik veya sertifikasyon riskleri yüksek olan değerlendirmelerde ölçülmedikleri zaman, öğretmenler sınıf önceliklerini azaltma eğilimindedir (Saavedra ve Opfer, 2012: 6).

Öğretmen yetiştirme atölyelerinde ve mesleki gelişim etkinliklerinde 21. yüzyıl becerileri ve “yeni okuryazarlıklar” hakkında konuşmalar duymuş olabilirsiniz. Birçoğumuz bugün öğrencilerimizin onları geleceğin küreselleşmiş toplumunda başarılı katılımcılar olmaya hazırlamak için yeni becerilere ihtiyaç duyduğunu fark ettik. Ancak birçok meşgul öğretmen için bu yeni beceriler ve kavramlar net olmayabilir veya bunları gerçek sınıfta nasıl uygulayacağınız konusunda mücadele ediyor olabilirsiniz (Halvorsen, 2018:1).

Burada öğrenilecek 4C yetenekleri; iletişim, işbirliği, eleştirel düşünme ve yaratıcılıktır. Bu beceriler ilk olarak 2002 yılında Birleşik Devletlerindeki kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan Partnership for 21st Century Skills tarafından tanımlanmıştır.

İşbirlikçi Öğretim

İşbirliğine dayalı öğrenme “öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak bir problemi çözmek ya da bir görevi yerine getirmek üzere ortak bir amaç uğruna birlikte çalışma yoluyla bir konuyu öğrenme yaklaşımı” olarak ifade edilmektedir

İletişimin etkili olabilmesi için kaynak ve alıcı konumunda bulunan bireylerin ortak sembolleri anlamlandırabilmeleri gerekmektedir. Anlamlandırma sürecinin başarılı olabilmesi için ise tarafların dinleme ve konuşma yeteneklerini kazanmış olmaları önemlidir. Bu paylaşım sürecinin sağlıklı olabilmesi için hem öğreticilerin hem de öğrencilerin aktif iletişim becerilerine sahip olmaları gerekmektedir.

Öğretmenler ve öğrenenlerin ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere bir araya geldikleri eğitim de başlı başına bir iletişim süreci olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktadan bakıldığında öğretmenlerin öğrenmek amacıyla karşılarında bulunan kişilere duygu, düşünce, bilgi ve tutumlarını aktarmış oldukları eğitim süreci bireylerin hayatlarındaki en önemli basamaklardan biri olmaktadır.

İyi bilinen bir özdeyiş; öğretmenlerin yalnız olduğunu ve öğretimin insanların kapalı kapılar ardında yaptıkları üç şeyden biri olduğunu öne sürmektedir. Bu görüş, öğretmen eğitiminin, öğretmenlerin verimli takım oyuncularının olmalarına ve öğretimi planlama ve uygulamada işbirliği yapmalarına yardımcı olmak için hala yeterli olmadığını iddia eden bazı eğitimciler tarafından geliştirilmiştir. Ancak, profesyonel gereksinimler, özellikle giderek daha heterojen hale gelen ortamlarda, açık bir şekilde işbirlikçi öğretime doğru kaymaktadır.

İşbirliğine dayalı öğretim, birden fazla öğretmenin öğretme ve öğrenme sorumluluğunu paylaştığı bir eğitim ortamıdır. Birkaç farklı adı vardır ve hatta bazen farklı insanlar için oldukça farklı şeyler ifade eder. İşbirlikçi öğretime genellikle “birlikte öğretim” veya “takım öğretimi” denir. Hangi terim kullanılırsa kullanılsın, öğretmenler işbirliğini sıklıkla en iyi ve en kötü sınıf deneyimleri olarak tanımlar. Herhangi başarılı işbirliği biçimi gibi, birlikte öğretimin etkili olması için, tek bir öğretmenin bağımsız olarak başaramayacağı ortak bir çaba içinde, ilgili kişilerin çok yönlü güçlerini, deneyimlerini ve farklı bakış açılarını birleştirmesi gerekir. Yardımcı öğretmenler, daha fazla sayıda ve çeşitli öğrenme tercihlerinin ele alınması şansını artıran çeşitli yeteneklerini, tercih edilen öğretim stillerini ve uzmanlıklarını beraberinde getirir.

Murawski (2009), birlikte öğretimi bilgi ve becerileri paylaşmak için farklı geçmişlere ve ilgi alanlarına sahip insanları, öğrenmeyi bireyselleştirirken, bir araya getirmenin anahtarı olarak görür, Fattig ve Taylor (2008) ise, iki öğretmenin aynı anda aynı sınıfta birlikte öğrettiği birlikte öğretimin mutlaka daha iyi öğretim anlamına gelmediğini savunmaktadır. Herhangi bir çift veya grup insanın birlikte öğretmeden işbirliği yapabileceğini, ancak etkili birlikte öğretimin işbirliği olmadan var olamayacağını savunuyorlar. En iyi durumda, birlikte öğretim, öğrencilerin öğretmenlerin bakış açısı, fikir ve kavram alışverişinden yararlanmaları için geniş fırsatlar sağlayacaktır. En kötü durumda ise, karışıklık, öğrenciler için çok az veya hiç faydası olmayan, parçalanmış veya parça parça öğretime yol açabilir; hatta öğretmenlerin birbirini baltaladığı ve böylece öğrenmeyi geciktirdiği veya engellediği düşmanca bir sınıf yaratabilir.

Birlikte Öğretim Modelleri

Birlikte öğretim birçok farklı şekilde organize edilebilir. İşbirlikçi öğretimi verimli bir şekilde planlamak için öğretmenler, çeşitli modellerinin farkında olmalıdır.

Aşağıdaki altı birlikte öğretim modeli literatürde anlaşılır bir şekilde tanımlanmıştır ve uygulamada başarılı bir şekilde kullanılmıştır. Birlikte öğretilen derslerin çoğu, birkaç birlikte öğretim modelinin birleşimidir ve neredeyse hiçbir ders, başından sonuna kadar sadece bir “ekip öğretim dersi” değildir.

Bir Öğretmen, Bir Yardımcı Modeli

Bu tür birlikte öğretimde, bir öğretmen, öğretim sürecini planlamak ve yönlendirmek için ana sorumluluğa sahipken, diğer öğretmen, adından da anlaşılacağı gibi, destekleyici bir rol üstlenir. Bu, ikinci öğretmenin sadece sınıfta dolaşarak ve lider öğretmenin işinin yönetsel işler tarafından daha az bölünmesinden emin olacağı; teknik ekipmanın kullanılması, öğretim materyallerinin dağıtılması vb. yoluyla sınıf yönetimine yardımcı olmasından daha fazlasını içermelidir. Yardım, öncelikle öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik olmalı ve mümkün olduğunca göze batmamalıdır. Bu nedenle, öğrencilerin sınıfın geri kalanının veya lider öğretmenin rahatsız edilmeyeceği şekilde nasıl yardım isteyebileceklerini bilmeleri önemlidir. Bunun gerçekleşmesi için sınıf kuralları ve uygun dil öğretilmeli ve öğrencilere, yardımcı öğretmenin de öğreten öğretmen kadar yetki ve sorumluluğa sahip olduğu konusunda farkındalık kazandırılmalıdır. Ayrıca, destekleyici rol aktif olmalı, bir öğretmenin her zaman “yardımcı” olacağı bir durumdan kaçınmak için öğretmenlerin rolleri ve sorumlulukları düzenli olarak değişmelidir ve destek hedeflenmiş olsa da kendiliğinden olmalıdır. Bir öğret, bir yardım daha çok yabancı dil öğretiminin uygulama veya kullanım aşamasında kullanılmaktadır. Öğrencilerin bağımsız olarak çalıştığı ortamlarda, her iki öğretmen de yardımcı bir rol üstlenebilir ve talep üzerine öğrencileri desteklemek için sınıfta dolaşabilir veya öğrenciler gelişme potansiyelini belirledikleri yerleri danışabilirler.

Paralel Öğretim

Paralel öğretim, öğrencilerin iki veya daha fazla öğretmenden denetim alması durumunda öğrenmenin artırılacağı durumlarda kullanılır. Paralel öğretimde her iki öğretmen de aynı içeriği işliyor ama aynı anda öğretmek için sınıfı iki gruba ayırırlar. Böylece, öğrenciler katılma ve yanıt verme konusunda daha fazla fırsat elde ederler ve ortam daha korunaklı ise dil üretirken kendilerini daha rahat hissedebilirler. Bu nedenle dil sınıflarında paralel öğretimin şüphesiz öneme sahiptir.

Her iki öğretmen de paralel öğretimde planlama ve öğretim için aynı sorumluluğu paylaşır. Sınıf heterojen gruplara ayrılır ve her grup bir öğretmen tarafından denetlenir. Her iki gruba da görev türüne göre aynı odada veya farklı odalarda eğitim verilebilir. Paralel öğretim aşamalarında öğretmenler birden fazla öğretim yöntemi seçebilir, yani aynı içerik farklı şekillerde öğretilir. Bu, daha kişiselleştirilmiş öğretim ve çeşitli öğrenci ihtiyaç ve ilgilerine hitap etme fırsatları sunar. Öğretmenler, öğrenmelerini daha etkili hale getirmek için öğrencilerin tercih ettikleri stil veya ilgi alanlarına uygun farklı materyaller ve yaklaşımlar kullanabilir. Yeterlik temelli yabancı dil eğitiminde paralel öğretim çok etkili olabilir, çünkü çeşitli yaklaşımlar, materyaller ve konular kullanılarak herhangi bir amaç gerçekleştirilebilir. Günün sonunda önemli olan iletişimsel yeterlidir ve öğrenme sonuçlarına ulaşma yollarının bireysel öğrenenler kadar çeşitli olmasına izin verilir. Paralel öğretim çoğunlukla uygulama ve kullanım aşamalarında kullanılır, ancak daha küçük bir grup daha iyi sonuçları teşvik ederse odaklanma aşamasında da bir seçenek olabilir.

İstasyon Öğretimi

İstasyon öğretiminde öğrenciler bağımsız olarak çalışırlar ve genellikle kendi hızlarında bir istasyondan diğerine geçerler. Her iki öğretmen de öğrencilerin çalışmalarını planlama ve denetleme sorumluluğunu üstlenir. İstasyon öğretimi, bir öğretmenin sürekli öğretmen dikkati gerektiren bir görevi denetlediği, diğerinin ise öğrencileri esnek bir şekilde izleyip desteklediği şekilde organize edilebilir.

İstasyonlar için talimatlar istasyon çalışmasının başında açıklanmalı, ancak gerektiğinde tekrar tekrar okunabilecek şekilde yazılı olarak da hazır bulundurulmalıdır. Öğrencilerin geçişler, zaman yönetimi ve içerik konularında yardıma ihtiyacı olabileceğinden, akran desteği özendirilmeli ve teşvik edilmelidir. Öğrenciler bağımsız öğrenmeye aşınaysa, istasyon çalışması dersin odaklanma veya kullanım aşaması için uygun bir sınıf yönetimi olabilir. Daha az özerk öğrencilerle, uygulama aşamasında istasyon çalışması daha uygun olabilir.

Ayrıca istasyon çalışması, öğrenen değerlendirmesi, konuşmanın biçimlendirici ve özetleyici değerlendirmesi ve öğrenen merkezli yaklaşımlar için fırsatlar sunar.

Alternatif Öğretim

Alternatif öğretimde sınıf iki gruba ayrılır. Daha büyük grup, müfredat tarafından önerilen hedeflere odaklanan öğretmen tarafından yönlendirilir. Daha küçük grup, odak noktası yeniden öğretme, ön öğretim, zenginleştirme, gözden geçirme veya diğer kişiselleştirilmiş öğretim olabilecek diğer öğretmen tarafından desteklenir. Öğretmenler, küçük grup alternatif öğretim yoluyla ilerlerken büyük grubun yeni girdi almadığından emin olmalıdır. Ancak alternatif öğretim, onarım ve destekle sınırlandırılmamalıdır. Ayrıca üstün yeteneklileri teşvik etmek ve onlara sınıfın geri kalanı için erişilemeyecek girdiler sağlamak için fırsatlar sunar. Alternatif öğretim, odaklanma, uygulama ve kullanım aşamaları için uygundur. Öğretmenler kendi bölümlerini bağımsız olarak planlayabilmelerine rağmen, tüm ünite için plan üzerinde işbirliği gereklidir.

Takım Öğretimi

Takım öğretimi, tüm sınıfı kapsayan bir öğretim yaklaşımıdır. Her iki öğretmen de planlama sorumluluğunu paylaşır ve aynı zamanda öğretirler. Bu model, işbirlikçi öğretime en çok özveri ve bağlılığı gerektirir. Öğretmenler, ikinci bir öğretmenin öğretimi kendileriyle paylaşıyor olması durumunda rahat olmalı, diğer öğretmen konuşurken yaratıcı ve ani yorumlar eklemeli

ve tahtaya doğru notları koymak için yeterince konsantre olmalıdırlar. Yabancı dil sınıflarında takım öğretimi özgün bir yoldur. Temel kişilerarası konuşma, bir vaka ortaya koyma, alternatif görüşler sunma, tartışma ve hatta anlaşmazlık gibi farklı konuşma yollarını göstermek için mükemmel bir fırsattır. Takım öğretimi bu nedenle kavramların uygun bağlama yerleştirilmesinde ve odaklanmada kullanılmaya daha uygundur.

Bir Öğretmen Bir Gözlemci Modeli

Bu modelde öğretmenler ders sırasında ne tür bilgiler toplayacaklarına önceden karar verirler. Bilgi toplamak için bir sistem üzerinde anlaşılır, yani birlikte gözlem araçlarını seçerler ve geliştirirler. Ayrıca, sonuçların nasıl yorumlanacağını tartışır. Öğretim sırasında bir öğretmen öğrenci davranışı, performans, katılım vb. hakkında bilgi toplar ve dersten sonra öğretmenler bilgiyi birlikte analiz eder. Bir öğretmenin her zaman “gözlemci” olacağı bir durumdan, rolleri düzenli olarak değiştirerek kaçınılmalıdır. Bu nedenle, öğretmenler sırayla öğretmeli ve bilgi toplamalıdır. Bu model, özellikle dil sınıflarında ihmal edilen konuşmanın gelişimsel değerlendirmesi için fırsatlar sunar ve öğretimden sorumlu öğretmen tarafından gözden kaçırılacak öğrenciler hakkında önemli bilgiler sağlayabilir. Bu modelde planlama işbirliği içinde yapılmalıdır.

Birlikte öğretimin öğrenciler ve öğretmenler için çeşitli faydaları vardır. Öğrenciler üzerindeki olumlu etkisi, özgüvenin artması, sözel performansın artması ve sosyal becerilerin yanı sıra daha iyi dil öğrenme becerileri olabilir.

Öğrencilere daha fazla bireysel ilgi gösterilir. Özellikle grupların daha küçük olduğu paralel öğretim, alternatif öğretim veya dil öğrenme stratejilerinin özellikle desteklendiği istasyon öğretimi yoluyla öğrenciler öğretmenlerle daha aktif etkileşime girer.

Ayrıca, paralel veya istasyon öğretimi genellikle ders sırasında tartışma imkanı sağlar. Öğrencilerin katkıda bulunmaya hazır olmaları, daha küçük ortamlarda kendilerini daha güvende hissettikleri için artar. Aynı anda ve aynı sınıfta iki öğretmenin birlikte öğrencilerin sorularının ele alınması için daha fazla imkana sahip olduğu anlamına gelir.

Birlikte öğretimin öğretmenler için de bir takım olumlu yönleri vardır. İşlevsel ekiplerde çalışan öğretmenler, kişisel destek ve öğretimde daha fazla esneklik nedeniyle genellikle işlerini daha cazip bulurlar. Sınıf disiplini artar, çünkü odada kontrolü ele alabilen başka bir eğitici vardır. Takım öğretiminde öğretmenler, tek başına öğretmek için çok karmaşık olan rol oynamaları, tartışmaları, simülasyonları, oyunları veya diğer etkileşimli etkinlikleri nispeten kolayca organize edebilirler.

Son olarak, birlikte öğretim sürecinin bir başka olumlu bileşeni de eleştirel arkadaşlıktır: sınıfta ikinci bir öğretmenle ilk elden profesyonel geri bildirim almak ve birlikte öğretim girişiminin daha da iyi çalışmasını sağlamak için uzmanlığı paylaşmak mümkündür.

Sonuç

Gelişen teknolojiye bağlı olarak dijitalleşen dünyada bireylerin birçok bilgi yığını arasından istediği ve kendine faydalı olacak bilgiye cep telefonları ya da bilgisayarlar aracılığıyla kolayca erişebilmesi ve bu cihazların aynı zamanda anlık iletişim kurarak birlikte çalışıp yeni ürünler geliştirebilmelerini sağlaması 21. yüzyıl öğrenenlerine ve öğretenlerine iletişimin yanı sıra işbirliği becerilerinin kazandırılmasını da önemli hale getirmiştir.

21. yüzyılda giderek gelişen yeni iletişim teknolojileri ile birlikte iletişimin iki ucunda bulunan bireylerin birbirlerini anlamlandırma süreçleri de değişmektedir. Bu süreçlerden biri de bireyler arası etkin iletişimidir.

Öğrenenler ve öğretenlerinin bilişsel becerileri ile birlikte iletişim, işbirliği, öğrenmeyi öğrenme becerilerini geliştirmelerini sağlayacak tüm eğitim merkez ve çevresi arasındaki bağı güçlendirecek hizmetiçi eğitimlere yer verilebilir. Bu eğitimler; kültürel, sportif, bilimsel ve toplum yararlı sosyal sorumluluk faaliyetleri olabilir.

Eğitim-öğretim süreçlerinde öğretmenlerin bilgiyi aktaran değil, bilgiye ulaşmada öğrencilerine rehberlik eden etkili ve donanımlı bireyler olması sağlanarak, kişisel ve mesleki gelişimlerini sağladıkları lisansüstü eğitimlerin daha çekici hale getirilerek bu eğitimlere katılan öğretmen sayıları arttırılabilir.

KAYNAKÇA

- Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller Ricci M. ve Rumble, M. (2012). Defining twenty first century skills. P. Griffin, B. McGaw ve E. Care (Ed.) Assessment and teaching of 21st century skills içinde, (s.17-66). Dordrecht: Springer.
- Boix-Mansilla, V. & Jackson, A. (2011). Educating for global competence: Preparing our youth to engage in the world. New York, NY: Asia Society.
- Boix-Mansilla, V. & Jackson, A. (2011). Educating for global competence: Preparing our youth to engage in the world. New York, NY: Asia Society.
- Fattig, M., & Taylor, M. (2008). Co-teaching in the differentiated classroom: Successful collaboration, lesson design, and classroom management (grades 5-12). San Francisco: Jossey-Bass.
- Murawski, W. W. (2009). Collaborative Teaching in Secondary Schools: Making the Co-Teaching Marriage Work! . Thousand Oaks: Corwin.
- Halvorsen, A. (2018). 21st Century Skills and the “4Cs” in the English Language Classroom, University of Oregon American English Institute.
- Hiong, S. N. (2017). Adoption Of 21st Century Skills In Teaching And Learning Jurnal Penyelidikan IPGKBL Tahun 2017, Jilid 14, Institut Pendidikan Guru Kampus, ISSN: 1675-6347 Batu Lintang.
- Mewald, C. https://www.academia.edu/9319759/Collaborative_teaching (Erişim Tarihi: 01.08.2021) Size gönderdiğim 7 sayfalık metnin erişim adresidir.
- Microsoft Word - Halvorsen-21st-Century-Skills-2017-0130-LW.docx (uoregon.edu) (Erişim Tarihi: 01.08.2021)
- Organisation of Economic Co-operation and Development. (2009a). Creating effective teaching and learning environments: First results from TALIS. Retrieved from http://www.oecd.org/document/56/0,3746,en_2649_39263231_47765941,00.h
- Peterson, P. L., Fennema, E., Carpenter, T. P. & Loef, M. (1989). Teacher's pedagogical content beliefs in mathematics. Cognition and Instruction, 6(1), 1–40.
- Saavedra, A. (2012). Dry to dynamic civic education curricula. In D. Campbell, F. Hess, & M. Levinson (Eds.), Making civics count. Cambridge, MA: Harvard Education Press.

- Saavedra, A. R., Opfer, V. D. (2012). Teaching And Learning 21st Century Skills: Lessons from the Learning Sciences, RAND Corporation, Hong Kong.
- Schleicher, A. (2012). (Ed.). Preparing teachers and developing school leaders for the 21st century: Lessons from around the world. OECD Publishing.
- Schwartz, M. S., & Fischer, K. W. (2006). Useful metaphors for tackling problems in teaching and learning. *About Campus*, 11(1), 2–9.
- Tyack, D. (1995). *Tinkering toward utopia: A century of public school reform*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wagner, T. (2008). *The global achievement gap: Why even our best schools don't teach the new survival skills our children need—and what we can do about it*. New York, NY: Basic Books.
- 21st Century Learning Design - Microsoft OneNote Online (live.com)